

Облікова картка НДДКР

Державний обліковий номер: 0215U003362

Державний реєстраційний номер: 0112U000191

Відкрита

Дата реєстрації: 28-01-2015

1. Етапи виконання

Номер етапу: 1

Назва етапу: Екологічні принципи відновлення і створення захисних лісів в степу, їх роль в підвищенні родючості ґрунтів

Початок етапу: 01-2012

Закінчення етапу: 12-2014

Вид звітнього документа: Остаточний звіт

2. Виконавець

Назва організації: Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

Код ЄДРПОУ/ІПН: 02066747

Підпорядкованість: Міністерство освіти і науки України

Адреса: 49010, м. Дніпро, пр. Гагаріна 72

Телефон: (056)374-98-07

Телефон: (056) 374-98-41, 374-98-42

E-mail: cdep@mail.dsu.dp.ua

WWW: www.dsu.dp.ua

3. Власник результатів НДДКР (продукції)

Назва організації: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код ЄДРПОУ/ІПН: 02066747

Адреса: проспект Гагаріна, 72, м. Дніпро, Дніпропетровський р-н., Дніпропетровська обл., 49010, Україна

Підпорядкованість: Міністерство освіти і науки України

Телефон: 0563749801

Телефон: 0563749822

E-mail: cdep@dnu.dp.ua

4. Джерела та напрями фінансування

Підстава для проведення робіт: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

КПКВК: 2201020

Напрямок фінансування: 2.1 - фундаментальні дослідження

Джерела фінансування

Джерело фінансування: 7713 - кошти держбюджету

Фактичний обсяг фінансування за звітний етап: 458.5 тис. грн.

5. Науково-технічна робота

Назва роботи (укр)

Екологічні принципи відновлення і створення захисних лісів в степу, їх роль в підвищенні родючості ґрунтів

Назва роботи (англ)

Ecological principles of restoration and creation of protective forests in the steppes, their role in increases fertility-improving of soil

Реферат (укр)

Об'єкт досліджень - еталонні та деструктивні природні та штучні лісові біогеоценози степового Придніпров'я. Метою проекту є біоекологічне обґрунтування існуючих і розробка нових принципів відновлення і створення захисних лісів в степовій зоні як дієвого фактора підвищення матеріально-енергетичного ресурсу і зростання родючості ґрунтів. У роботі, в рамках загальної проблеми, вирішені конкретні завдання щодо збереження, охорони, підвищення продуктивності та покращення стану природних і штучних лісових угруповань. Удосконалені методи створення штучних лісових біогеоценозів на не угіддях і техногенно-забруднених землях з метою збереження біорізноманіття степової зони України. Розроблено критерії оцінювання взаємовпливу компонентів лісових біогеоценозів (едафотопу, фітоценозу, мікробоценозу) і факторів навколишнього середовища; характеристика і використання ґрунтового біорізноманіття; шляхи підвищення матеріально-енергетичного ресурсу ґрунтового покриву степової зони України. Одержані результати НДР можуть бути використані для обґрунтування конструкцій при створенні стійких, довговічних захисних, меліоративних, рекреаційних та селітебних штучних лісонасаджень в умовах степової зони України, проведенні лісокультурних робіт, в проектах по обґрунтуванню охоронних та заповідних природних територій, створенні Національної екомережі України. Розроблені теоретичні принципи, методології, наукові обґрунтування пропонуються для використання у лісових господарствах, заповідниках, державних і приватних лісоаграрних комплексах, підприємствах Міністерства екології та природних ресурсів України, Державного комітету лісового господарства України, Державному управлінню екології та природних ресурсів в Дніпропетровській області.

Реферат (англ)

Objects of research - reference and destructive natural and artificial forest ecosystems steppe Dnieper. The project is a bio-ecological study of existing and development of new principles of restoration and creation of protective forests in the steppe zone as an effective factor increasing material and energy resources and increase soil fertility. In this paper, as part of the general problem addressed specific objectives for the conservation, protection, increase productivity and improve the natural and artificial forest communities. Improved methods of artificial forest ecosystems on lands and not technologically contaminated lands to conserve biodiversity steppe zone of Ukraine. Criteria of evaluation of interference components of forest ecosystems (edafotopu, phytocenoses mikrobotsenozu) and environmental factors; characterization and use of soil biodiversity; ways to improve the material and energy resources of soil cover steppe zone of Ukraine. The obtained results of research can be used to study structures in creating stable, durable protection, reclamation, recreational and residential artificial afforestation in terms steppe zone of Ukraine, conducting silvicultural work in projects for the justification of protection and conservation of natural areas, the creation of the National Ecological Network of Ukraine. The theoretical principles, methodology, scientific justification offered for use in forestry, national parks, state and private forest-agricultural complexes, of the Ministry of Ecology and Natural Resources of Ukraine, State Forestry Committee of Ukraine, State Department of Environment and Natural Resources in the Dnipropetrovsk region. Biodiversity, forest ecosystems, anthropogenic transformation, preservation, creation, management.

Індекс УДК: 630, 630*144(477.63)

Коди тематичних рубрик НТІ: 68.47

6. Науково-технічна продукція (НТП)

НТП 1

Назва продукції (укр): Методи створення штучних лісових біогеоценозів на техногенно-порушених землях.

Назва продукції (англ): Methods of creation artificial forest ecosystems on technologically contaminated lands.

Очікувані результати: поліпшення стану навколишнього середовища

Галузь застосування: 01.41.0 Надання послуг у рослинництві; облаштування ландшафту

Опис продукції (укр): У роботі, в рамках загальної проблеми, вирішені конкретні завдання щодо збереження, охорони, підвищення продуктивності та покращення стану природних і штучних лісових угруповань. Удосконалені методи створення штучних лісових біогеоценозів на не угіддях і техногенно-забруднених землях з метою збереження біорізноманіття степової зони України.

Соціально-економічна спрямованість НТП:

Стадія завершеності НТП: Звіт по НДДКР

Впровадження НТП: Впроваджено

Строки впровадження: 2014

Виробник продукції: ДНУ

Споживачі продукції: ВНЗ, НДІ

Перспективні ринки: Освіта, наука

Права інтелектуальної власності: За договорами

Форми та умови передачі продукції: Передача продукції за договором

7. Бібліографічний опис

Бельгард А.Л. Лесная растительность юго-востока Украины / Бельгард, А.П. Травлеев, В.А. Горбань, О.В. Котович // *Екологія та ноосферологія*. -Т. 24, № 12, К. - Д., 2013. 263 с. Балюк С. А Концепція рекультивациі земель, порушених за відкритого та підземного видобутку корисних копалин / С. А. Балюк, Л. В. Єтеревська, А. П. Травлеев, В. М. Зверковський, А. С. Кобець, І.Х. Узбек, П. В. Волох, Ю. І. Грицан, О. А. Демидов, Г. Ф. Момот, В. В. Шимель, Л. В. Лехцієр // - Харків, 2012.- 50 с. Травлеев А.П. Лабораторний практикум з курсу "Загальна екологія та неоекологія" / А.П. Травлеев, В.А. Горбань, О.В. Котович //Дніпропетровськ, 2013. 16 с. Травлеев А.П. Лабораторний практикум зі спецкурсу "Грунтово-геоботанічне картографування з основами землевпорядкування" / А.П. Травлеев, В.А. Горбань, О.В. Котович //Дніпропетровськ, 2013. 16 с. Белова Н. А., Травлеев А. П. О происхождении кремнеземистой присыпки в почвах степных лесов // *Питання степового лісознавства та лісової рекультивациі земель*. - Вип. 41. - Д. : ДНУ, 2012. - С. 3-9. Стрижак О. В.Романова Н.В. Еколого-мікроморфологічні особливості штучних ґрунтів на малопотужних варіантах едафотопів рекультивованих шахтних відвалів Західного Донбасу // *Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції "Рекультивациія складних техноекосистем у новому тисячолітті: ноосферний аспект"* -Д 2012 - С. 353-357. Стрижак О. В. Еколого-мікроморфологічні особливості ґрунтів вільхових біогеоценозів Присамар'я Дніпровського // *Науковий вісник Чернівецького університету. Біологічні системи*. - Чернівці 2012 - Т. 4, Вип. 2 - С. 210-212. Стрижак, .В. Вплив екологічних факторів на мікроморфологічний стан лісового в степу: автореф. на дис. ... канд. біол. наук.: 03.00.16. / О.В., Стрижак; Дніпропетр. нац. ун-т ім. О. Гончара. - Д., 2013. - 20 с. Зверковський, В.М., Котович, О.В. До оцінки гідрологічного режиму ґрунтів на різних варіантах рекультивациі // *Питання степового лісознавства та лісової рекультивациі земель*.- Випуск 41.- Дніпропетровськ, 2012.с. 12-19. Котович, А.В., Довгалюк, І.Г. Проблема засоленних почв України и перспективи использования для их мелиорации // *Грунтознавство*. - Т. 14, № 1-2 (22), К. - Д., 2013. С. 94 - 102. Горбань, В.А. Еколого-фізичні властивості імпульверизациійно-ґрунтового матеріалу лісових культурбіогеоценозів Присамар'я Дніпровського // *Екологія та ноосферологія*. -Т. 24, № 1 - 2, К. - Д., 2013. С. 49 - 60. Кулік, А.Ф., Бондаренко, О.А. Особливості мікрофлори ґрунтів степових та лісових байрачних біогеоценозів // *Питання степового лісознавства та лісової рекультивациі земель*. - Вип. 42. - Д.: ДНУ, 2013. - С. 72-77. Котович, О. В. Вологообіг у степових біогеоценозах Присамар'я / О. В. Котович // *Грунтознавство*. - 2012. - Т. 13, № 3-4. - С. 87-101. http://www.ussj.cv.ua/2012_t13_3-4/Kotovich.pdf Стрижак О. В. Еколого-мікроморфологічні особливості ґрунтів заплачних прируслових лісових біогеоценозів р. Самари / О. В. Стрижак // *Грунтознавство*. - 2012. - Т. 13, № 1-2. - С. 102-107. http://www.ussj.cv.ua/2012_t13_1-2/Strizhak.pdf Іванько, І.А. Характеристика видового складу штучних лісонасаджень Присамар'я Дніпровського // *Питання степового лісознавства та лісової рекультивациі земель*. - Вип. 42. - Д.: ДНУ, 2013. - С. 29-36. Горбань В. А. Екологічна роль еолово-ґрунтових

відкладів у формуванні едафотопів лісових культурбіогеоценозів степової зони України : Дис. ... канд біол. наук, 03.00.16 - екологія. Науковий керівник -. докт. наук, проф. Травлєєв А. П. Захищена 25.01.2012 р. Стрижак О.В. Вплив екологічних факторів на мікроморфологічний стан лісового ґрунтоутворення в степу: Дис. ... канд. біол. наук, 03.00.16 - екологія. Науковий керівник - докт. біол. наук, проф. Травлєєв А. П. Захищена 14.02.2013 р. Стрижак, О.В. Мікроморфологічні особливості ґрунтів степових біогеоценозів // Ґрунтознавство. - 2012. - Т. 13, № 3-4. - С. 52-65. Горбань, В.А., Беркар, А.О. Природна радіоактивність лісопокращених едафотопів Присамар'я Дніпровського // Питання степового лісознавства та лісової рекультивациі земель. - Вип. 42. - Д.: ДНУ, 2013. - С. 77-82. Горбань В. А. Еколого-фізичні властивості імпульверизаційно-ґрунтового матеріалу лісових культурбіогеоценозів Присамар'я Дніпровського / В. А. Горбань // Екологія та ноосферологія. - Т. 24, № 1 - 2, К. - Д., 2013. С.49 - 59 http://www.uenj.cv.ua/Noo_2013_Vol-24_No1-2/5Gorban.pdf Стрижак О.В. Еколого-мікроморфологічні дослідження ґрунтів центральної заплави р. Самара / О.В. Стрижак // Ґрунтознавство. - 2014. - Т. 15, № 3-4. - С. 20-32.

8. Звітна документація

Кількість сторінок в звіті: 191

Мова звіту: Українська

Умови поширення в Україні: Не заборонено

Умови передачі іншим країнам: Не заборонено

Кількість файлів у звіті: 1

9. Заключні відомості

Перелік осіб-виконавців

Івінько Ірина Анатоліївна

Барановський Борис Олександрович

Бондаренко Ольга Анатоліївна

Волошина Ніна Олеговна

Горбань Вадим Анатолійович

Зверковський Василь Миколайович

Котович Олександр Вячеславович

Кулік Алла Федорівна

Оганесян Маріам Володимирівна

Рошка Олена Володимирівна

Савельєва Катерина Петрівна

Соміло Вячеслав Константинович

Стрижак Олег Володимирович

Сухойван Катерина Олексіївна

Тупика Надія Прокопівна

Яковенко Володимир Миколайович

Керівник організації:

Карплюк Володимир Іванович

Керівники роботи:

Травлєєв Анатолій Павлович

**Керівник відділу реєстрації наукової діяльності
УкрІНТЕІ**

Юрченко Т.А.